

VVA berichten

Redactie-adres: **Straat van Makassar 39, 1183 GX Amstelveen**
e-mail-adres: **wjosso@zonnet.nl**

April 2014 nr.108

WISSELING VAN DE WACHT

Het is misschien een beetje ondergesneeuwd maar per 17 november 2013 heeft de VVA een nieuwe penningmeester in de persoon van Harry Delpeut. Omdat Emile Weesie aftredend was en zich niet meer herkiesbaar stelde, reageerde Harry positief op onze vraag of hij zich kandidaat wilde stellen voor deze functie en als zodanig werd hij in de algemene ledenvergadering van 17 november 2013 gekozen tot onze nieuwe penningmeester.

Harry is al jarenlang lid van de VVA en samen met zijn vrouw Pieta een trouwe bezoeker van al onze bijeenkomsten. Zowel op de voorjaars-bijeenkomsten als bij de algemene ledenvergaderingen in het najaar verschijnt het echtpaar. Samen hebben zij aan meerdere Frankrijkreizen deelgenomen. Bij de laatste reis in 2012 is Harry zelfs sommelier geweest, terwijl hij het verslag van de familiedag op 20 juni 2012 voor zijn rekening nam. Ook is hij lid geweest van de kascommissie van 2007 tot en met 2009, kortom hij heeft zijn sporen verdiend binnen de

vereniging. In het dagelijkse leven leidt Harry een bouwbedrijf.

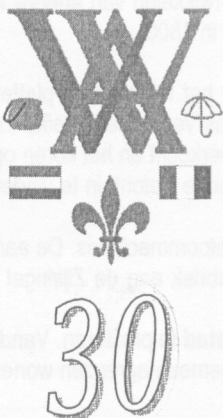
Het rekeningnummer van de VVA is hetzelfde gebleven, zij het dat u nu bij het overschrijven van geld het IBAN-nummer dient te gebruiken en dat luidt: **NL89 RABO 03750 09 280 t.n.v. penningmeester VVA Lexmond**. Dus als het in u opkomt om een schenking te doen aan de vereniging moet u dit IBAN-nummer gebruiken.

Bij de overdracht van de functie liep de overschrijving bij de Kamer van Koophandel in Breda vlot, maar bij de Rabobank in De Bilt ging er wel het een en ander fout, maar ja misschien had dit te maken met problemen als gevolg van de Libor-affaire. Inmiddels hebben we van Harry begrepen dat het nu allemaal voor elkaar is.

Koperslager Tjipke van der Velde op VVA-filmpje

Op onze najaarsvergadering van 12 november 2011 in Mennorode gaf koperslager Tjipke van der Velde uit Twijzelerheide een demonstratie van het koperslagerswerk. Daarvan heeft Rivka Peyra een kort filmpje gemaakt dat met toestemming van Tjipke nu op you tube is verschenen onder <http://youtu.be/xe.MIMTFc2cM>. Wanneer u dit aanklikt, verschijnt het.

Viering 30-jarig bestaan VVA

Op vrijdag 21 maart jl. heeft het bestuur vergaderd onder meer over de viering van ons 30-jarig bestaan. Tijdens de algemene ledenvergadering op zondag 17-11-2013 in De Bilt hebben we besloten dat te doen op 7 september 2014. Het bestuur wil er toch wat meer cachet aan geven en heeft besloten er een feestweekend van te maken op **6 en 7 september**. Houdt die dagen alsjeblief vrij!

Het belooft een mooi feest te worden maar dan is het van belang dat zoveel mogelijk leden deelnemen! Dan kunnen we er een volwaardig feest van maken.

We zijn naartoe op zoek naar een hotelaccommodatie waar we u op zaterdag 6 september kunnen ontvangen. Op zondag 7 september volgt er dan een verrassingstocht door een specifiek stukje Nederland. Als we er met z'n allen achter staan, zal het weer een prachtig, gezellig weekend worden zoals u dat van de VVA gewend bent.

Dus reserveer 6 en 7 september 2014 voor de viering van 30-jaar VVA.

Voorjaarsbijeenkomst op zondag 11 mei 2014 in Leiden

Universiteitsstad met veel musea

Door omstandigheden valt bij deze voorjaarsbijeenkomst voor de vierde opeenvolgende maal de keuze op een stad in Zuid-Holland, maar het betreft hier dan ook de dichtstbevolkte provincie van ons land en toevallig kent de VVA ook het grootste aantal leden in deze provincie.

Het bestuur heeft ditmaal voor Leiden gekozen. Leiden wordt ook wel de sleutelstad genoemd, verwijzend naar het stadswapen, dat op zijn beurt is ontleend aan Sint Pieter de schutpatroon van de stad en de naamgever van de voornaamste kerk, de Pieterskerk.

Leiden heeft de oudste universiteit van Nederland. Daarnaast is de stad bekend om zijn rijke geschiedenis, de oude binnenstad, monumentale bouwwerken en hofjes en de vele musea. Bovendien hebben vele Oranjes hier hun universiteitsopleiding gevolgd. Kortom een stad die een bezoek meer dan waard is.

Pieterskerk

Naamgeving

De naam Leiden komt voor het eerst voor in een oorkonde uit 1108 waarin burggraaf **Adelwino de Ledene** wordt vermeld. Een populaire verklaring voor de naam Leiden is dat deze is afgeleid van de Romeinse nederzetting Lugdunum Batavorum. Een andere verklaring is dat de naam zou teruggaan op een waternaam: lagibon dat samenhangt met de Germaanse stam lag dat op water duidt. Tenslotte is er nog een theorie dat de naam is afgeleid van het riviertje de Leyte.

Het allereerste begin

Leiden ontstond als een kleine nederzetting aan de linkerkant van de Rijnsoever waar twee Rijnarmen samenkomen, het gebied tussen de huidige **Breestraat** en de Nieuwe Rijn. Het was ook in dit gebied waar de graven van Holland in het **Gravensteen** hun onderkomen hadden. Gebouwen die ons nog altijd herinneren aan dit tijdperk zijn het *Gravensteen*, het *Pieterskerkhof* en de *Burcht*.

Leiden kreeg zijn eerste stadsrechten vermoedelijk iets voor 1222. De stad was uitgegroeid tot een kleine marktplaats van belang. Al in de vroegste ontstaansperiode speelde de fabricatie van textiel een grote rol in de Leidse economie. In 1266 kreeg Leiden zijn officiële stadsrechten. Tijdens de 13^e en 14^e eeuw breidde de stads zich steeds meer uit.

15^e en 16^e eeuw

De volgende 200 jaar waren barre tijden voor de stad en zijn bevolking. De economie stagneerde, Leiden werd geteisterd door overstromingen, hongersnoden en pestuitbraken. En daar kwam in 1573 en 1574 de **Spaanse belegering** overheen. Toen Leiden in 1574 werd ontzet door het wassende water had zij een groot deel van de bevolking verloren door pest en hongersnood.

Leiden werd voor haar belangrijke rol in de revolutie door **Willem van Oranje** beloond. Het kreeg de keus uit een **Universiteit** of **ontslag van belastingplicht**. Leiden koos voor een universiteit! Vanaf dat moment trok de economie weer aan en voornamelijk door de textielindustrie. Dit lukte vrij goed door het aantrekken van Vlamingen, Walen en Hugenoten uit Frankrijk. Maar er kwamen ook vluchtelingen uit Engeland die in Leiden in alle rust hun godsdienst konden uitoefenen, zij noemden zich **Pilgrim Fathers**. Later vertrokken die naar de Verenigde Staten (voorvaders van enkele Amerikaanse presidenten).

17^e en 18^e eeuw

De 17^e eeuw begon dus zo vlak na het ontzet zeer goed voor Leiden. Na Amsterdam was Leiden de grootste stad van de lage landen en wist vele rijkdommen te vergaren (zie de vele musea!). Een hele beroemde zoon van Leiden is natuurlijk **Rembrandt van Rijn** die daar in 1606 werd geboren. Hij begon daar als schilder en graficus en vertrok in 1631 naar Amsterdam.

De rijkdom was voor slechts enkelen weggelegd. Werk- en leefomstandigheden voor de arbeiders waren schrijnend. In de eerste helft van de 17^e eeuw stierven 36000 mensen aan de pest. Het begon duidelijk te worden dat het zo niet langer kon en er werden weeshuizen, hofjes en ziekenhuizen gesticht. Maar het noodlot werd Leiden niet bespaard. Na 1670 trad de achteruitgang in de textielindustrie in en Leiden wist dit niet meer op te vangen met het ontwikkelen van andere industrieën. Het inwonertal daalde van 70.000 inwoners in 1670 naar 28.000 in 1800.

19^e en 20^e eeuw

In de 19^e en 20^e eeuw bleef de stad een belangrijke marktplaats voor het uitgestrekte platteland waarmee de stad omringd was. Op de markt op zaterdag werd er kaas verhandeld welke in het waaggebouw gewogen en gekeurd werd. Boter werd op de boterbeurs verkocht en het koren op de overdekte korenbeursbrug. De vissers hadden een plaatsje op de vismarkt waar vandaag de dag nog altijd de werkende visfontein te vinden is. Vee werd verhandeld op de Beestenmarkt.

Pas in de 19^e eeuw vond er een opleving in Leiden plaats door de komst van **zware industrieën** aangedreven door stoommachines. De aarden stadswallen rondom de stad werden geslecht en overal kwamen grootschalige industriecomplexen waar de meelfabriek aan de Zijnsingel een heel goed voorbeeld van is. Leiden werd vooral bekend door zijn conserven, textiel en metaalindustrie.

Deze industrieën verdwenen na de tweede wereldoorlog in rap tempo en Leiden begon zich steeds meer als **kennisstad** te profileren. Vandaag fungeert Leiden nog altijd als een belangrijk verzorgingscentrum voor de regio en heeft 120.000 inwoners binnen de gemeentegrenzen wonen.

(oor programma zie pagina 3)

Programma:

11.30 - 12.00 uur

12.00 - 13.00 uur

13.30 - 15.00 uur

15.30 - 16.30 uur

16.30 - 17.30 uur

17.30 - 19.00 uur

Aankomst bij **Stadscafé Van der Werff, Steenstraat 2, 2312 BW Leiden** (tel.. 071-5130335) (tien minuten lopen van het station) bij het verlaten van het station de stadskant nemen!

Lunch

Bezoek aan **Hortus Botanicus, Rapenburg 73, 2311 GJ Leiden** (tel.. 071-5275144) en/of bezoek aan **Museum van Oudheden, Rapenburg 28, 2311 EW Leiden** (tel.. 071-5163163) (voor beide musea geldt: museumkaart gratis toegang, dus neem deze kaart mee!)

Rondvaart door de grachten van Leiden met **Rederij Rembrandt**

Op eigen gelegenheid een terrasje pakken voor het smeren van de kelen.

Genieten van een driegangen diner bij **Restaurant Van Buren, Stationsweg 7, Leiden.** (tel.. 071-8894077)

Stadscafé Van der Werff.

Stadscafé Van der Werff ligt 10 minuten lopen van het station. Let op: bij het verlaten van het station moet u de stadskant nemen. Het is een leuk grand café gelegen in een mooi stukje Leiden. Het pand staat voor molen De Valk en ligt aan het water. Het is een ruim opgezet restaurant met een geweldig terras. Het restaurant grenst aan het Van der Werffpark, genoemd naar Pieter Adriaansz Van der Werff, burgemeester van Leiden ten tijde van het Beleg van Leiden in de Tachtigjarige oorlog.

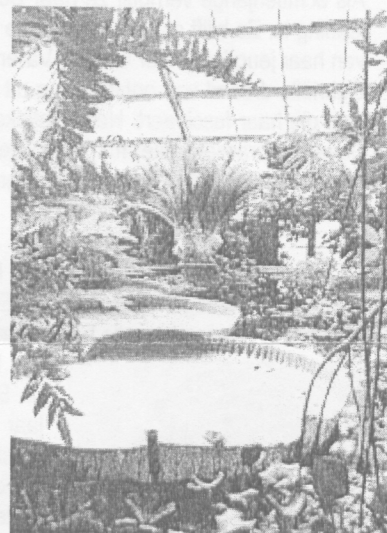
Bij Restaurant Van Buren, Stationsweg 7, Leiden gaan we dineren.

Hortus Botanicus.

De Hortus Botanicus is een intrigerende plantentuin met plantensoorten afkomstig uit de hele wereld. De tuin behoort toe aan de Universiteit van Leiden. Dat de Hortus Leiden een lange geschiedenis kent, kunt u zien aan de huidige voortuin welk uit 1590 stamt. In deze voortuin treft u een keur aan van *Cycaspalmen* en *vleesetende planten*.

In de wintertuin kunt u mooie subtropische planten bewonderen. Er is een indrukwekkende loopbrug gebouwd, die zich uitstrekt boven het bladerdek van eeuwenoude *Cycaspalmen*. In de wintertuin is ook het bezoekerscentrum met een infobalie, een winkel en een gezellig café genaamd Clusius. Voorts is er een *Clusiustuin* genoemd naar de plantengeleerde Carolus Clusius. Deze tuin geeft een goede indruk hoe de Hortus Botanicus er voor 1600 uitzag.

Er is een Japanse tuin, een Victoriakas waar u de reuzenwaterlelie *Victoria Amazone* kunt bewonderen. Er is ook een systeemtuin. (museumjaarkaart meenemen)

Hortus Botanicus

Museum van Oudheden.

Het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden is het archeologische centrum van Nederland waar veel vondsten van de Egyptenaren, de Romeinen, de Etrusken en de oude Grieken zijn te bewonderen. Maar vergist u zich niet er zijn ook veel collecties van de overige beschavingen als de Maya's, Aziatische volkeren en Arabieren te vinden. Het museum beschikt over een filmzaal waar films worden vertoond en korte documentaires. Het museum geeft ook een doorlopend overzicht van de Nederlandse materiële cultuur tot aan de Middeleeuwen. (museumjaarkaart meenemen)

Rondvaart door de grachten.

Sinds 1950 verzorgt **Rederij Rembrandt** stadsrondvaarten in Leiden vanaf de Beestenmarkt. Tijdens de vaart wordt u verteld over de rijke historie van Leiden. De rondvaartboten zijn geschikt

voor elk weertype. Overdekt en verwarmd, geheel of gedeeltelijk geopend. Door de unieke lage vorm van de boten kunnen zij onder bijna alle bruggen varen.

Parkeren

Parkeerterrein Haagweg 8, 2311 AA Leiden Dit parkeerterrein biedt ruimte voor 750 voertuigen. Met de **cityshuttlebus** wordt u gratis in het centrum afgezet op een locatie naar keuze. U wordt ook weer gratis opgehaald. Rijtijden elke twee/drie minuten. Lopend naar de binnenstad duurt 5 minuten.

Frits en Virginie hebben weer een mooi programma voorbereid. Uw bijdrage voor deze dag bedraagt € 30,- p.p.. Daarbij moet u bedenken dat de vereniging een groot deel voor haar rekening neemt.

Als bijlage bij de VVA-berichten treft u een aanmeldingsformulier aan. Wanneer u van plan bent deel te nemen aan deze dag wordt u verzocht dit in te vullen en **vóór 30 april a.s.** toe te zenden aan het secretariaat.

Het bedrag ad € 30,- overmaken op rek. NL89 RABO 03750.09.280 tnv penningmeester VVA te Lexmond

Coco Chanel

Van weesmeisje tot wereldberoemde couturière

In de tot nu toe verschenen VVA-berichten hebben we meermalen aandacht besteed aan beroemde personen uit de Auvergne. Meestal personen van het mannelijk geslacht zoals verschillende presidenten, wetenschappers, militairen, maar er zaten opmerkelijk weinig vrouwen bij. Nu willen we het licht laten schijnen op Coco Chanel, een beroemde vrouw die haar kindertijd doorbracht in de Auvergne, maar uiteindelijk naar Parijs ging om daar wereldberoemd te worden als couturière en producente van beroemde parfums. In 2009 verscheen er een film over Coco en onlangs was er over haar nog een tentoonstelling in het Haagse Gemeentemuseum.

In de film uit 2009 **'Coco avant Chanel'** wordt onder meer een beeld geschetst over de jeugd van deze vrouw in een periode die zij doorbracht in Auvergne. Gabriëlle Chanel werd geboren op 19 augustus 1883 in Saumur Val de Loire als dochter van een bontverkoper en een boerenmeisje. Haar ouders trouwen pas in 1884 na de geboorte van hun twee dochters. Later zal Chanel altijd mysterieus doen over haar ouders en haar geboorte. Haar moeizame kindertijd bracht Gabriëlle Bonheur Chanel door in de kloostertuin van Coupière in de Puy-de-Dôme, waar ze op haar twaalfde wees wordt.

Als achttienjarige verhuist ze naar Bourbonnais, de Allier. In Moulins gaat ze naar een strenge school, waar ze een bedroevend ondermaatse leerling is. Ze blijft er twee jaar tot ze werk vindt in een kledingwinkel. Ze maakt uniformachtige kleding: jassen geïnspireerd op de zwarte ernst van haar jeugd. Bij haar tante in Varennes-sur-Allier leert ze hoeden maken.

Gabriëlle droomt van ontsnapping uit haar kleinburgerlijk bestaan en wil een ander beroep. Het mondaine Vichy is niet ver weg. Ze vindt er de luxe die haar fascineert. Het artistieke leven trekt haar aan. Ze probeert te zingen in de rokerige ruimtes van **'Rotonde'** en het **'Grand Café'**. Deze bar-brasserie die, mede om het interieur en de aankleding in Belle-Époque-stijl uit 1899 op de monumentenlijst staat, is het bezoeken waard. Omringd door vergulde spiegels provoceert en verleidt zij officieren van de Cavalerie. Gabriëlle verandert haar naam nu in **Coco** naar het refrein van één van haar liedjes.

Op vijftiengjarige leeftijd leert ze Etienne Balsan kennen, een rijke paardenfokker die haar de mondaine plaatsen laat kennen. Ze worden minnaars en vestigen zich in Parijs. Er volgt een periode waarin Coco geniet van alles wat rijkdom haar kan bieden. Maar stilaan begint zij zich te vervelen. Na jaren gratis hoeden te hebben ontworpen voor haar kennissen, wil zij haar eigen modezaak. Balsan stelt de begane grond van zijn huis in Parijs ter beschikking. Haar hoedjes worden een succes. Eind 1910 investeert haar nieuwe liefde, de Brit Arthur 'Boy' Capel, een heleboel in haar nieuwe bedrijf **'Chanel Modes'** in de Rue Cambon. Na een jaar verkoopt ze naast hoeden ook kleding. Coco maakt als ondernemer dankbaar gebruik van de omstandigheden. Het uitbreken van de oorlog zorgt zelfs voor een hype van haar gemakkelijk zittende kleding. De oorlog is een tijd van meer vrijheid voor de vrouw: de kleding laat meer beweging toe, rokken worden korter, haren worden kortgeknipt. Ze maakt voldoende winst om Capel uit te kopen. In 1919 sterft hij als gevolg van een auto ongeval. Chanel rouwt om hem maar vindt troost door zich volop te laten omringen door inspirerende artiesten zoals Cocteau en Picasso.

Een belangrijke gebeurtenis in de carrière van Chanel is de lancering van haar parfum **Chanel No5** in 1920, een van de eerste parfums die vrouwen niet langer naar bloemetjes laat geuren en nog steeds enorm populair is. In die jaren vindt zij ook de garçonne-look uit en ontwerpt zij het beroemde zwarte jurkje.

Op verzoek van Sam Goldwyn, die zijn filmsterren verplicht

Chanel kleding te dragen, gaat ze in 1931 naar de Verenigde Staten. De kritieken in de media zijn enthousiast, maar zij keert terug naar Parijs, niet van plan zich nog langer te onderwerpen aan de grillen van deze sterren.

Een huwelijk met tekenaar/designer Paul Iribe gaat niet door want hij sterft in 1935. Het jaar daarop gaat het personeel van Chanel in staking. Ze is verontwaardigd en ontslaat zelfs 300 werknemers.

Tijdens de Duitse bezetting in de Tweede Wereldoorlog heeft ze een relatie met een Duitse officier, wat haar na de oorlog felle kritiek oplevert. In september 1944 wordt ze zelfs even aangehouden, maar na enkele uren wordt ze weer vrijgelaten. Ze is woedend en gaat een poosje in Zwitserland wonen.

Na de oorlog wordt Christian Dior de grote couturier in Parijs met wat New Look wordt genoemd. In 1953 keert Chanel terug naar Parijs en opent haar modehuis weer. Haar eerste modeshow is een regelrechte catastrofe en het kost een jaar om haar plaats in de Franse haute couture terug te vinden. De zo bekritiseerde kleding van die eerste modeshow verkoopt wel ongelooflijk goed. Ze werpt zich met vernieuwde ijver op haar beroep. Zelfs een lichte beroerte houdt haar niet tegen. Coco sterft op 10 januari 1971 bijna achtentachtig jaar oud.

